

Norsk-tysk interregionalt nettverk for lærlingsmobilitet

Rapport fra et Erasmus+-støttet pilotprosjekt om opprettelse av et mobilitetsnettverk i Innlandet og Vestfold og Telemark.

Hvordan kan et norsk-tysk mobilitetsnettverk se ut?

Bakgrunn for prosjektet: utfordringer med mottak av lærlinger i Norge

Norge har lenge hatt økt fokus på samarbeid med Tyskland, grunnet landets betydning som handelspartner. Yrkesfag og lærlingsmobilitet er et spesielt viktig satsingsfelt, og tettere samarbeid mellom Norge og Tyskland på dette området er av nasjonal interesse.

Norsk-Tysk Handelskammer har vært i kontakt med ulike parter om hvordan man kan øke lærlingsmobilitet og samarbeid innen yrkesfaglig opplæring mellom Norge og Tyskland. I disse samtalene ble effektivisering og forenkling av prosessen med å finne en praksisplass i Norge diskutert. Et mobilitetsnettverk med interessenter og rådgivere ble identifisert som et virkemiddel for å muliggjøre effektiv kanalisering av mobilitetsforespørsler i begge retninger. Tyskland har allerede et nettverk for lærlingsmobilitet, "Berufsbildung ohne Grenzen". Et norsk nettverk ville kunne bli koblet til det allerede eksisterende tyske nettverket, for slik å legge til rette for mer utveksling mellom Norge og Tyskland.

For å opprette et slikt nettverk var det nødvendig både å få kontakt med og samlet potensielle deltakere til nettverket, samt å øke kunnskapen om mulighetene rundt utveksling. Norsk-Tysk Handelskammer fremmer samarbeid mellom norske og tyske bedrifter og organisasjoner, og et prosjekt med norske og tyske partnere var den naturlige veien å gå. Vi tok derfor kontakt med det tyske nettverket, som hjalp oss med å finne to interesserte håndverkskamre i Tyskland. Disse skulle dele sine erfaringer fra det tyske nettverket og gi råd underveis. Vi fikk også med oss fylkeskommunene Innlandet samt Vestfold og Telemark, som skulle bidra med å opprette nettverket i Norge. Prosjektet hadde ikke vært mulig å gjennomføre uten det bilaterale samarbeidet og våre partners ekspertise på området.

Om prosjektpartnerne

Følgende organisasjoner var partnere i prosjektet:

	<p>Koordinator. Var ansvarlig for de praktiske aspektene av prosjektet, opprettholdt kontakt mellom deltakerne samt skrev prosjektrapporten. Kommuniserte med nasjonalkontoret i Norge. Norsk-Tysk Handelskammer er med sine rundt 750 medlemsbedrifter Norges største bilaterale handelskammer, og bistår både tyske og norske bedrifter som ønsker innpass i henholdsvis det norske og det tyske markedet. Handelskammeret er del av et verdensomspennende nettverk av tyske industri- og handelskamre. Kompetansebehov er et viktig tema for handelskammerets medlemmer, og det fremmer derfor et tettere samarbeid mellom Norge og Tyskland innen yrkesfaglig kompetanse gjennom studieturer, workshops og seminarer.</p>
	<p>Bistod med å etablere nettverket i Norge. Fylke på Østlandet i Norge. Eier og driver 23 videregående skoler med yrkes- og studieprogram. Avdelingen for utdanning og opplæring er en akkreditert institusjon innenfor Erasmus+ VET mobilitet og har samarbeidet med EU-programmet siden 2006. Har Erasmus-program-partnere i ulike europeiske land, inkludert Tyskland.</p>
	<p>Bistod med å etablere nettverket i Norge. Fylke sørøst i Norge. En av hovedoppgavene til fylket er videregående utdanning, som omfatter 21 videregående skoler, med både yrkesfaglige og studieforberedende program, samt om lag 4500 lærlinger. Avdelingen for utdanning og opplæring er en akkreditert institusjon innenfor Erasmus+ VET mobilitet og har samarbeidet med EU-programmet siden 1995. Har partnere i mange land for Erasmus-programmet, inkludert Tyskland.</p>
	<p>Bidro med innsikt, erfaringer og råd til å etablere nettverket i Norge. Håndverkskammeret i Oldenburg støttet og representerte interessene til håndverkssektoren i deres kammerdistrikt. Er aktiv i prosjektet "Vocational Training without Borders" ("Berufsbildung ohne Grenzen"). Støtter bedrifter og deres lærlinger i gjennomføringen av mobilitetsprosjekter.</p>
	<p>Bidro med innsikt, erfaringer og råd til å etablere nettverket i Norge. Håndverkskammeret i Münster støttet og representerte interessene til håndverkssektoren i deres kammerdistrikt. Er aktiv i prosjektet "Vocational Training without Borders" ("Berufsbildung ohne Grenzen"). Støtter bedrifter og deres lærlinger i gjennomføringen av mobilitetsprosjekter.</p>

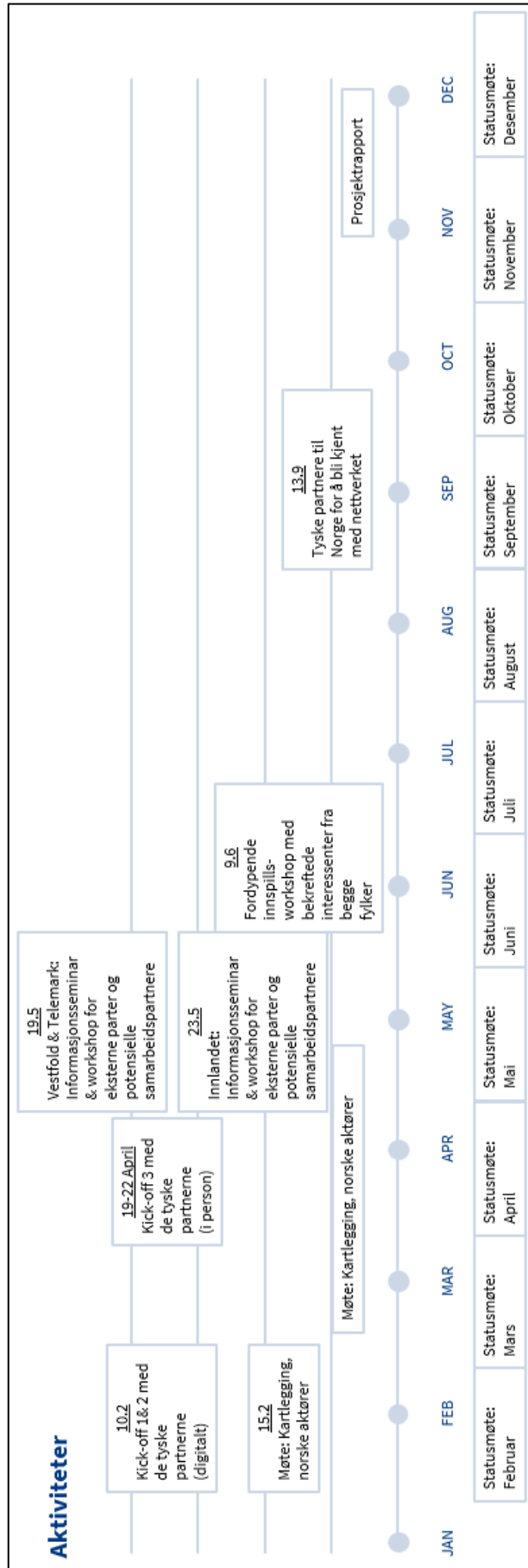
Aktiviteter

Prosjektet ble delt opp i 10 aktiviteter, hvorav følgende var møter og arrangementer med flere deltakere:

Dato	Aktivitet	Deltakere	Hvor
10.02.2022	Kick-off 1&2	<ul style="list-style-type: none">• Innlandet Fylkeskommune• Vestfold og Telemark Fylkeskommune• Handwerkskammer Münster• Handwerkskammer Oldenburg	Microsoft Teams
15.02.2022	Møte: Kartlegging, norske aktører	<ul style="list-style-type: none">• Innlandet Fylkeskommune• Vestfold og Telemark Fylkeskommune	Microsoft Teams/Oslo
19.-22.02.2022	Kick-off 3	<ul style="list-style-type: none">• Innlandet Fylkeskommune• Vestfold og Telemark Fylkeskommune• Handwerkskammer Münster• Handwerkskammer Oldenburg	Oldenburg
19.05.2022	Informasjonsseminar & workshop for eksterne parter og potensielle samarbeidspartnere	<ul style="list-style-type: none">• Vestfold og Telemark Fylkeskommune• Eksterne deltakere	Tønsberg
23.05.2022	Informasjonsseminar & workshop for eksterne parter og potensielle samarbeidspartnere	<ul style="list-style-type: none">• Innlandet Fylkeskommune• Eksterne deltakere	Raufoss
09.06.2022	Fordypende innspills-workshop med bekreftede interessenter fra begge fylker	<ul style="list-style-type: none">• Vestfold og Telemark Fylkeskommune• Innlandet Fylkeskommune• Eksterne deltakere	Oslo
12.-15.09.2022	Tyske partnere til Norge for å bli kjent med nettverket	<ul style="list-style-type: none">• Innlandet Fylkeskommune• Vestfold og Telemark Fylkeskommune• Handwerkskammer Münster• Handwerkskammer Oldenburg	Oslo, Tønsberg/Sem, Raufoss

I tillegg omfattet prosjektaktivitetene et planleggingsmøte, digitale statusmøter, skriving av prosjektrapport samt løpende prosjektarbeid.

Tidslinje for prosjektet

Nettverket

Medlemmer

Hovedvekten av medlemmene er opplæringskontorer. Dette ble i løpet av prosjektperioden, særlig etter råd fra de norske partnerne, identifisert som den mest effektive modellen for nettverket. Hvert opplæringskontor kan ofte ha mer enn 100 medlemsbedrifter, som alle er lærebedrifter. Disse opplæringskontorene kjenner sine medlemmer svært godt og kan dermed fungere som multiplikatorer i nettverket. Dette gjør at det faktiske antallet bedrifter som nettverket potensielt kan ha kontakt med er mye høyere enn antallet offisielle medlemmer.

Medlemmene representerer til sammen langt over 100 lærebedrifter innenfor et bredt spekter av lærefag. Ved prosjektets slutt besto nettverket av følgende aktører:

Navn	Fylke	Lærefag/Rolle
Norsk-Tysk Handelskammer		Nettverkskoordinator
Vestfold og Telemark Fylkeskommune	Vestfold og Telemark	Mobilitetsrådgivere
Innlandet Fylkeskommune	Innlandet	Mobilitetsrådgivere
AOF Opplæringskontor	Innlandet, Viken m.fl.	Salg og service; kontor- og administrasjonsfag, salg, IKT, m.m.
Hoff SA	Innlandet	Teknologi og industrifag; Automatisering, kjemiprosess, m.m.
Isiflo AS	Innlandet	Teknologi og industrifag; Industrimekaniker m.m.
Lærling Øst AS	Innlandet/Oslo/Viken	Bygg- og anleggsteknikk; Tømrer, tak- og membrantekker; teknologi- og industrifag, salg, service og administrasjon m.m.
Læringsenteret Innlandet	Innlandet	Bygg og anleggsteknikk, El-fag, helse- og oppvekstfag, kokk og servitør, salg og service, teknologi- og industrifag
Møller Mobility Group	Vestfold & Telemark	Bilfag
Opplæringskontorene for Teknologifag (OTEK Telemark)	Vestfold & Telemark	Teknologi og industrifag, elektro- og datateknologi, anleggsmaskin- og landbruksmaskinmekaniker, Komposittbåtbygger m.m.
Opplæringskontoret for Bilfag i Telemark AS	Vestfold & Telemark	Bilfag
Opplæringskontoret for Byggfagene i Telemark	Vestfold & Telemark	Bygg- og anleggsteknikk
Opplæringskontoret for Håndverksfag i Vestfold	Vestfold & Telemark	Bygg- og anleggsteknikk
Opplæringskontoret for Mekaniske Fag	Innlandet/Viken	Industrifag, Låsesmed m.m.

Opplæringskontoret for reiseliv, restaurant og matfag i Vestfold og Buskerud	Vestfold & Telemark	Restaurant og matfag, salg og service, industrimekaniker
Raufoss Technology AS	Innlandet	Industrifag, kjemiprosess, automatisering, logistikk m.m.
Tre-Ringen	Vestfold & Telemark	Trefag, snekker, CNC-maskineringsfag, logistikk
Opplæringskontoret for Tømrerfaget i Vestfold	Vestfold & Telemark	Tømrerfag
Rørentreprenørens opplæringskontor Vestfold	Vestfold & Telemark	Rørlegger

Struktur

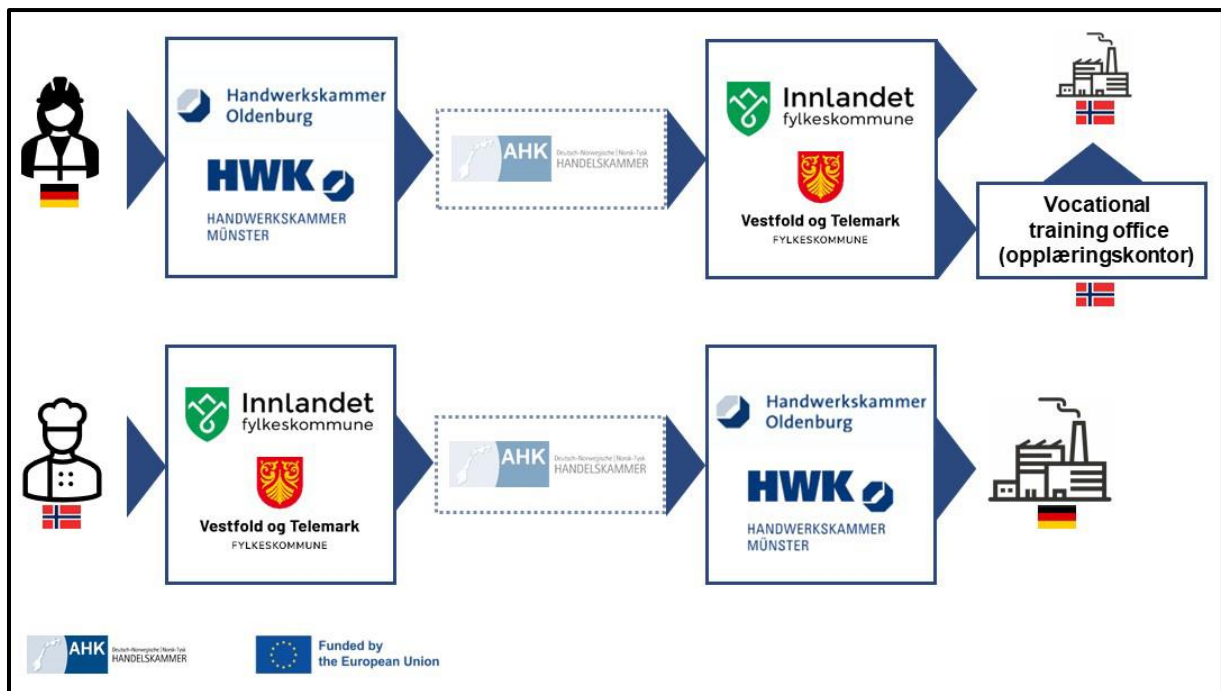
I Tyskland utøver Håndverkskamrene (HWK) funksjonene til norske opplæringskontorer, samtidig som de fungerer som mobilitetsrådgivere. Da disse funksjonene typisk er delt mellom fylkeskommuner og opplæringskontorer i Norge, var det ikke hensiktsmessig å «kopiere» det tyske nettverket til Norge.

I utformingen av nettverket ble det lagt vekt på å skape enkle og forutsigbare kommunikasjonskanaler ved utvekslingshenvendelser, samtidig som man ønsket å unngå at medlemmene mottar for mange e-poster uten særlig relevans for dem. Derfor ble følgende struktur avtalt:

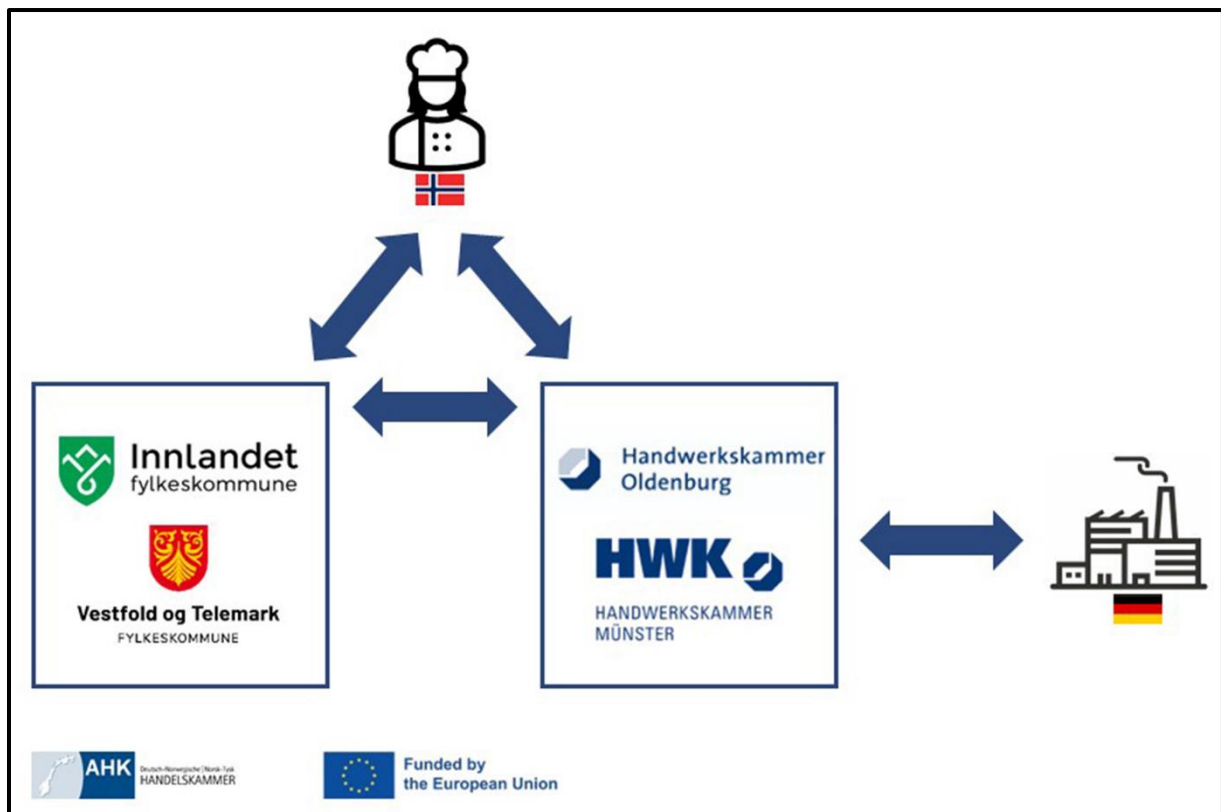
- Nye henvendelser videreformidles til fylkeskommunene, som deretter kontakter de opplæringskontorer som er relevante for henvendelsen. Opplæringskontorene kontakter på sin side de av sine medlemsbedrifter som de tenker er relevante for lærlingen/lærlingene.
- Norsk-Tysk Handelskammer er koordinator for nettverket og videresender henvendelser både til de norske og tyske partnerne ved behov.
- Det er fylkeskommunene og de tyske mobilitetsrådgiverne som hovedsakelig tar seg av de organisatoriske oppgavene knyttet til mobiliteter.

For å presentere strukturen og rutinene i nettverket på en lettfattelig måte, utarbeidet Norsk-Tysk Handelskammer tre visualiseringer:

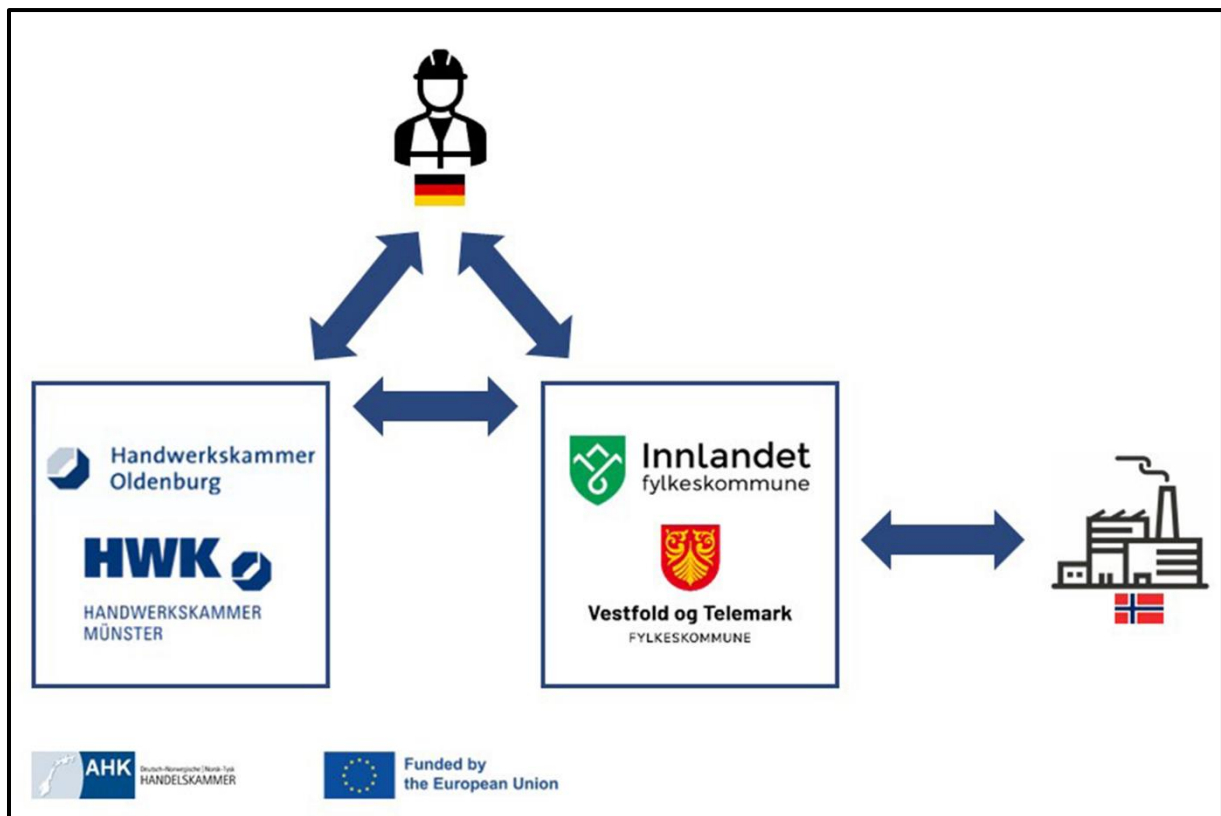
1. Finne bedrift for utveksling

2. Organisering av utveksling i Tyskland

3. Organisering av utveksling i Norge

Videre steg

Norsk-Tysk Handelskammer er svært interessert i å utvide nettverket til hele Norge. Enn så lenge er det mulig for aktører fra hele landet å melde seg inn, men dette forutsetter at disse allerede er kjent med det avsluttede nettverksprosjektet. Et prosjekt lignende det som ble gjennomført i 2022 ville bidratt til en mer effektiv utvidelse, med potensiale for å få med aktører som enda ikke er kjent med mulighetene knyttet til lærlingsutveksling. Norsk-Tysk Handelskammer har utarbeidet en skisse og forslag til prosjektbudsjett for dette, men har enda ikke lyktes med å finne finansiering til gjennomføring.

Sammenfattet vil følgende steg være en naturlig videreføring av det avsluttede pilotprosjektet:

1. Testmobiliteter der de norske og tyske partnerne tar i bruk det nyopprettede nettverket for konkrete mobiliteter (april 2023)
2. Norsk-Tysk Handelskammer finner finansiering for prosjekt for nettverksutvidelse
3. Utvide nettverket i Norge
4. På sikt koble hele det tyske nettverket sammen med det norske nettverket

Kontakt Norsk-Tysk Handelskammer

Kristina Schmidt

Prosjektleder, Market Entry & Business Development

ks@handelskammer.no

+47 21 04 04 45